

Лінгвістичний аналіз економічної термінології в індонезійській мові

О. А. Буровська

Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Corresponding author. E-mail: burovaska@oleksandra@gmail.com

Paper received 07.06.18; Accepted for publication 17.06.18.

<https://doi.org/10.31174/SEND-Ph2018-167VI50-01>

Анотація. У зв'язку з активним економічним розвитком Індонезії розвивається й індонезійська економічна фахова мова. У даній науковій статті розглядається економічний текст як лінгвістична проблема, аналізується використання та смислове наповнення економічних понять та термінів індонезійської мови. Актуальність роботи полягає в активному економічному розвитку Індонезії та зміцненні економічних зв'язків з Україною. Враховуючи це, необхідно дослідити дану галузь, щоб краще розуміти термінологію даної країни та особливості її використання в економічному аспекті.

Ключові слова: ознаки тексту, економічний текст, лінгвістика тексту, економічний термін.

Актуальність роботи визначена рядом необхідних чинників. Передусім актуальність зумовлена розгортанням стійкого інтересу дослідників до вивчення сучасної індонезійської мови. Також проблематика підсилюється необхідністю системного аналізу економічної термінології, яка все частіше зустрічається у сучасній індонезійській мові.

Проблемами термінології глибоко займалися такі видатні лінгвісти як Н.В.Артикуца, А.С.Д'яков, Т.Р.Кияк, Р.В.Іваницький, В.М.Крижанівська, З.Б.Куделько, В.М.Овчаренко, Т.І.Панько, Є.О.Побач, Л.О.Симоненко, Е.Ф.Скороходько, Ф.А.Циткіна та інші.

Постановка завдання. На основі викладеного можна сформулювати завдання дослідження, яке полягає у дослідженні типів текстів індонезійської економічної фахової мови та їх термінологічну насиченість; розглянути економічний текст як лінгвістичну проблему.

Перш за все слід визначити поняття тексту в лінгвістиці. Загальноприйнятим у лінгвістиці є наступне визначення тексту: «Текст – це реально висловлене (написане) речення або сукупність речень, що може служити матеріалом для спостереження фактів цієї мови» [5].

Традиційно в лінгвістиці терміном «текст» позначають не тільки записаний, зафіксований так чи інакше текст, але і будь-кимось створений «мовленнєвий твір» будь-якої тривалості – від однослівних реплік до цілого оповідання, поеми або книги [9].

Тексти є предметом дослідження не тільки лінгвістики, але й інших наук – літературознавства і семіотики; психології, історії, юриспруденції, теології.

Лінгвістика тексту – напрям лінгвістичних досліджень, об'єктом яких є правила побудови зв'язного тексту і його смислові категорії. Вона займається з'ясуванням глибинних смислів, які містяться в певному тексті. При цьому врахування принципу використання мовних одиниць (включаючи і невикористання певних категорій чи окремих способів їх вираження) допомагає визначити подеколи приховані від літературознавчого або стилістичного аналізу смислові лінії і підтеми. Говорячи про статус тексту, розглядають його письмовий і усний характер. Деякі лінгвісти вважають, що текст може бути лише письмовий. Так, на думку І. Р. Гальперіна, «Текст – це витвір мовленнєвого процесу, що відзначається завершеністю, об'є-

ктивованій у вигляді письмового документа, літературно опрацьований відповідно до типу документа, витвір, який складається із заголовка і ряду особливих одиниць (надфразових єдностей), об'єднаних різними типами лексичного, граматичного, логічного, стилістичного зв'язку, і має певну цілеспрямованість і прагматичну визначеність» [7]. Але зараз все більше мовознавців схиляються до широкого розуміння тексту, вибираючи як об'єкт дослідження не тільки письмові, але й усні тексти.

Дослідження тексту починається з визначення його основних категорій, які виражають властивості й ознаки тексту.

Найістотнішими текстовими ознаками є:

1. Цілісність;
2. Зв'язність;
3. Структурна організованість;
4. Завершеність [2]

Цілісність не співвідноситься безпосередньо з лінгвістичними категоріями й одиницями і має психолінгвістичну природу. Це категорія, що зв'язує текст в єдине ціле, створює передумови для формування його як розумового утворення.

З іншого боку, поряд з цілісністю, текст характеризується зв'язністю, що виявляється на його лінійному рівні. Зв'язність – є категорією логічного плану, яка дотримується логічних правил. Ця категорія чітко виявляється в письмових чи підготовлених текстах. В усному мовленні логічна зв'язність дозволяє створити текст, оптимальний для усного сприйняття.

Економічний текст – це текст про господарську діяльність суспільства та сукупність відносин, які складаються в системі виробництва. Він може бути написаний в офіційно-діловому стилі, який використовується при написанні документів, в публіцистичному у вигляді статті в журналі чи газеті. Незалежно від того, в якому стилі написаний текст, він обов'язково насичений економічними термінами. В публіцистичному стилі терміни можуть пояснюватися для читачів, які не обізнані в цій сфері, для полегшення розуміння сенсу статті. Офіційно-діловий стиль розрахований на спеціалістів, які розуміють складні економічні терміни.

Як відомо, головною особливістю перекладу економічних текстів є точність передачі інформації. Переклад економічних текстів вимагає від перекладача не лише відмінного знання мови, а й наявності спеці-

альних знань економічної теорії і розуміння особливостей спеціальної термінології. Економічна наука, як і будь-яка інша, має свої власні терміни. Термін – це емоційно-нейтральне слово (словосполучення), яке передає назву точно визначеного поняття, що відноситься до тієї чи іншої галузі науки і техніки, або що означає специфічні об'єкти і поняття, якими оперують фахівці певної галузі науки [6]. Термінологічна лексика дозволяє найбільш точно викладати зміст даного предмета і забезпечує правильне розуміння вихідного матеріалу. На відміну від загальноживаних слів, терміни свідомо вводяться в науковий та практичний обіг.

При перекладі термінологічної лексики економічних текстів виникають труднощі в підборі точної відповідності, що є необхідною умовою адекватного перекладу, оскільки найменша помилка може призвести до спотворення сенсу вихідного перекладного матеріалу.

Економічні тексти мають цілий ряд специфічних лексико-граматичних особливостей, до яких повною мірою можна віднести наступні:

1. Наявність великої кількості економічної лексики, представленої економічними термінами;

2. Наявність скорочень і аббревіатур, більшість з яких використовуються тільки в економічних текстах і документах (повідомленнях, рішеннях, звітах). У зв'язку з цим слід зазначити, що при перекладі більшості аббревіатур, перекладачеві необхідно консультуватися зі словниками, довідниками або пошуковими системами з метою розуміння значення даних скорочень [8].

Економічна мова рясніє спеціальними термінами вузького значення. Завдяки тексту на економічну тематику ми зможемо прослідкувати насиченість статті економічними термінами в індонезійській мові.

На прикладі економічної статті «*Paket Kebijakan Ekonomi XI: Meningkatkan Daya Saing Nasional Dalam Pertarungan Ekonomi Global*» (Комплекс заходів в області економічної політики держави номер XI: підвищення національної конкурентоспроможності у глобальній економічній боротьбі) [1], ми виділили економічні терміни, які присутні в тексті та переклали їх українською мовою. Терміни, характерні для економічного тексту, зустрічаються в кожному реченні, деякі повторюються.

У цій статті строго дотриманий офіційно-діловий стиль, відсутні скорочення та розмовна лексика. Наведені лише факти. Загалом, стаття написана для людей непрофесіоналів у сфері економіки, зміст можна зрозуміти, навіть до кінця не розуміючи переклад терміну. Але безпосередньо для перекладу статті необхідно користуватися словником для більш точної передачі інформації на іншу мову.

Одними з головних цілей перекладу економічних текстів є передача інформації на лексичному, граматичному, стилістичному рівнях, а також передача прагматичної функції тексту. Для досягнення цієї мети філологу потрібно виконати різноманітні перекладацькі трансформації.

У статті «*Paket Kebijakan Ekonomi XI: Meningkatkan Daya Saing Nasional Dalam Pertarungan Ekonomi*

Global» в кожному реченні присутні щонайменше один термін чи поняття:

Pemerintahan Presiden Joko Widodo terus berusaha mempercepat laju roda perekonomian nasional. "Ditengah perekonomian global yang masih lesu, Indonesia terus berusaha mening katkan daya saing dan mendorong pertumbuhan ekonomi dalam negeri," kata Menteri Koordinator Bidang Perekonomian Darmin Nasution di Istana Kepresidenan, Jakarta. Karena itu pemerintah kembali mengeluarkan Paket Kebijakan Ekonomi XI untuk memberi stimulus terhadap perekonomian nasional. Kali ini, kebijakan pemerintah menyentuh beberapa sektor yang melibatkan pengusaha kecil maupun industry (Адміністрація президента Джоко Відодо продовжує прискорювати темпи зростання національної економіки. "В процесі глобально-го економічного розвитку Індонезія продовжує підвищувати конкурентоспроможність та сприяти економічному зростанню в середині країні», – зазначив координатор з економічних питань Дармін Насутіон у президентському палаці у Джакарті. У зв'язку з цим уряд знову видав XI комплекс заходів в області економічної політики держави задля того, щоб дати стимул для національної економіки. На цей раз, політика уряду торкнулася кількох секторів, до яких ввійшли фізичні особи-підприємці та цілі індустрії).

Насичені економічними термінами й інші частини зазначеної статті:

Kredit Usaha Rakyat Berorientasi Ekspor (KURBE). Fasilitas kredit ini diberikan sebaga i stimulus kepada Usaha Mikro, Kecil, dan Menengah (UMKM) untuk meningkatkan daya saing produk ekspor UMKM berbasis kerakyatan. Melalui fasilitas kredit ini di harapkan kualitas dan nilai produk ekspor UMKM lebih meningkat (Кредит на експортно-орієнтований бізнес (КЕОБ). Дана кредитна лінія надається в якості стимулу для мікро-, малих і середніх підприємств (МСП) для підвищення конкурентоспроможності популярних експортних продуктів МСП. За допомогою цієї кредитної лінії ми сподіваємося, що якість і експорт ремісничих виробів МСП збільшиться).

На прикладі даного абзацу виділяємо такі терміни та поняття:

KURBE menyediakan fasilitas pembiayaan ekspor yang lengkap dan terpadu untuk modal kerja (Kredit Modal Kerja Ekspor/KMKE) dan investasi (Kredit Investasi Ekspor/KIE) bagi UMKM. Dengan tingkat suku bunga 9% tanpa subsidi, penyaluran kredit ini bakal di tangani Lembaga Pembiayaan Ekspor Indonesia/LPEI (Indonesia Exim Bank) (ЕКМСБ забезпечує механізм експортного фінансування для повного та інтегрованого оборотного капіталу (Кредит на експорт оборотний капітал / КЕОК) та інвестицій (Інвестиційний кредит на експорт / ІКЕ) для МСП. Із процентною ставкою у 9% без субсидій, цей кредит буде здійснюватися індонезійською установою з питань фінансування експорту/ ІЕБ (Індонезійський Ексім банк).

Berjang kapaling lama 3 tahun untuk KMKE dan/atau 5 tahun untuk KIE, batas maksimal KURBE Mikro adalah sebesar Rp 5 Miliar. Sedangkan KURBE Kecil maksimal kredit yang bisa diberikan sebesar Rp 25 Miliar (dengan ketentuan maksimal KMKE sebesar Rp 15 Miliar) dan KURBE Menengah maksimal sebesar Rp 50 Miliar

(dengan ketentuan maksimal KMKE sebesar Rp 25 Miliar). Sasaran utama KURBE adalah supplier/plasma yang menjadi penunjang industri dan industri/usaha yang melibatkan banyak tenaga kerja sesuai skala usahanya (Для періоду до 3–х років для КЕОК і / або 5 років для ІКЕ, максимальний ліміт ЕКМСБ для мікро бізнесу становить 5 млрд. індонезійських рупій. У той час як для малого ЕКМСБ максимальний кредит, який може бути наданий, становить до 25 мільярдів індонезійських рупій (з максимальним об'ємом КЕОК до 15 млрд. рупій), а для середнього – ЕКМСБ – 50 млрд. рупій максимум (з максимальним об'ємом КЕОК до 25 мільярдів). Основною метою ЕКМСБ є зусилля постачальника / підтримки промисловості / бізнесу, які включають у себе багато трудовитрат, що відповідають масштабам бізнесу).

Слід відзначити, що зустрічаються, як широко поширені економічні терміни (ekspor – експорт; modal – капітал; investasi – інвестиція; supplier/plasma – постачальник; maksimal kredit – максимальний кредит; tenaga kerja – трудовитрати (робоча сила); fasilitas pembiayaan ekspor – фінансування експорту; suku bunga – процентна ставка; repyaluran kredit – кредитування; fasilitas kredit – кредитна лінія), так і вузькоспеціалізовані (Kredit Usaha Rakyat Berorientasi Ekspor (KURBE) – експортний кредит мікро, малого та середнього бізнесу (ЕКМСБ); Usaha Mikro, Kecil, dan Menengah (UMKM) – мікро, малий та середній бізнес (МСБ)).

У статтях економічного дискурсу зустрічається наявний чіткий поділ використаних економічних термінів на:

1. Власне індонезійські (*kebijakan ekonomi ketat, perlambatan ekonomi, resiko sektor swasta*), утворенні шляхом морфологічних процесів складання основ та словоскладання;

2. Адаповані (*target pertumbuhan ekonomi, resiko fiskal*) – терміни, які утворились через поєднання індонезійських та запозичених елементів шляхом їх інтегрування та адаптації до граматичних норм індонезійської мови;

3. Іншомовні (*RRT, Tax Amnesty, NPL*) – власне запозичені елементи (як правило англійського або голландського походження), які не зазнали будь-яких граматичних і структурних змін і зберегли свій первинний вигляд.

У текстах економічного дискурсу зустрічається велика кількість скорочених форм та аббревіатур, наприклад: *RRT (Republik Rakyat Tiongkok), PDB*

(*produk domestik bruto*), *OPEC (Organization of the Petroleum Exporting Countries), NPL (Non Performing Loan), Konsumsi RT, RUPTL (Rencana Usaha Penyediaan Tenaga Listrik)* і т.д.

Як було зазначено раніше, чітко помітно, що більшість аббревіатур та скорочень мають іншомовний характер або містять в собі іншомовні елементи за відсутності власне індонезійських аналогів. Лише термін *GDP* тричі зустрічається у своєму англомовному варіанті, незважаючи на наявність власне індонезійського *PDB (Produk Domestik Bruto)*.

В економічній термінології спостерігається заміна використання власне індонезійської термінології, аналогами англомовного походження. Наприклад: *konsumsi* – аналог *pemakaian*; *investasi* – аналог *pemodalan*; *fiskal* – аналог *keuangan*; *Outlook* – аналог *pandangan*; *skenario* – аналог *ringkasan*; *domestik* – аналог *dalamnegeri*.

В економічних текстах також прослідковується використання пасивних граматичних форм неформального характеру замість іменників з афіксами “*peN-*”, які позначають певний процес або тривалу дію. Наприклад: *Terpilihnya Donald Trump Sebagai Presiden AS* (обрання Дональда Трампа Президентом США).

Таким чином, можемо зробити висновок, що економічна мова і термінологія індонезійської мови входить у нову фазу розвитку, наповнюючись запозиченнями та аббревіатурами. Асимілюючись з глобалізаційними впливами іншомовного походження, лексичний пласт індонезійської економічної термінології вагомим чином змінює як свій структурний, так і семантичний вигляд.

Висновки з проведеного дослідження. В залежності від цільової аудиторії тексту коригується термінологічна насиченість та пояснення або не пояснення термінів. Терміни, які характерні для економічного тексту, можуть зустрічатися в кожному реченні, деякі повторюватися. Може бути велика кількість аббревіатур.

При роботі з економічними текстами індонезійської мови не уникнути роботи зі словником, адже, розуміння та переклад певних термінів складає труднощі. Кожен економічний текст має певну термінологічну насиченість. Якщо текст орієнтований на читачів, необізнаних у сфері економіки, терміни можуть бути простими чи пояснюватися. Якщо ж текст професійного характеру, наприклад звіт, документ, термінологічна насиченість набагато більша і пояснення відсутні.

ЛІТУРАТУРА

1. Astuti W. D. Sikap Bahasa Mahasiswa dan Dosen terhadap Istilah Terjemahan dan Istilah Serapan Bidang Ekonomi Hasil Mabbim / W. D. Astuti // Jurnal Humaniora. – 2012. – №19. – H. 62–72.
2. Karnedi K. Penerjemahan Metafora Konseptual Dari Bahasa Inggris Ke Bahasa Indonesia Studi Kasus Penerjemahan Buku Teks Bidang Ekonomi / Karnedi K. – Jakarta : Universitas Indonesia, 2011. – 661 h.
3. Sakut Anshori. Untuk Memenuhi sebagian Persyaratan Mencapai Derajat Magister Program Studi Linguistik Minat Utama Linguistik Penerjemahan. – UNIVERSITAS SEBELAS MARET SURAKARTA, 2010. – 138 hlm.
4. Wiwiek Dwi Astuti. Sikap Bahasa Mahasiswa Dan Dosen Terhadap Istilah Terjemahan Dan Istilah Serapan Bidang Ekonomi Hasil Mabbim. – HUMANIORA, 2007. – 10 hlm.
5. Ахманова О. С. Словник лінгвістичних термінів. – М., 1966. – С. 365 с.
6. Бархударов Л.С., Рецкер Я.И. Курс лекций по теории перевода / Л.С.Бархударов, Я.И.Рецкер. – М.: 1968. – 263 с.
7. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М., 1981. – 144 с.
8. Ивукина Е.С. Особенности перевода экономических текстов. – Екатеринбург, 2003. – 15 с.
9. Маслов Ю. С. Введения в мовознавство. – М.: Вища школа, 1998. – 304 с.

10. Стрелецкая И.В. Некоторые особенности перевода экономических текстов с английского языка на русский. – М., 2000. – 10 с.

REFERENCES

5. Akhmanova O.S. Dictionary of linguistic terms. – М., 1966. – S. 365 p.
6. Barkhudarov L.S., Retsker Y.I. The course of lectures on the theory of translation /L.S.Barhudarov, Y.I.Retsker. – М.: 1968. – 263 p.
7. Galperin I.R. Text as an object of linguistic research. – М., 1981. – 144 p.
8. Ivukina E.S. Translation Peculiarities of Economic Texts. – Ekaterinburg, 2003. – 15 p.
9. Maslov Y.S. Introduction to linguistics. – М.: High School, 1998. – 304 p.
10. Streletskaya I.V. Some peculiarities in translation of economic texts from English into Russian. – М., 2000. – 10 p.

The linguistic analysis of the economic terminology in Indonesian language

O. A. Burovska

Abstract. Due to the active economic development of Indonesia, the Indonesian economic professional speech is developing. In this scientific article the economic text is considered as a linguistic problem, the use and semantic content of economic concepts and terms of the Indonesian language are analyzed. The relevance of the work lies in the active economic development of Indonesia and the strengthening of economic relations with Ukraine. Considering this, it is necessary to investigate this branch in order to better understand the terminology of the given country and the features of its use in the economic aspect.

Keywords: *features of the text, an economic text, text linguistics, economic term.*

Лингвистический анализ экономической терминологии в индонезийском языке

А. А. Буровская

Аннотация. В связи с активным экономическим развитием Индонезии развивается и индонезийская экономическая профессиональная речь. В данной научной статье рассматривается экономический текст как лингвистическая проблема, анализируется использование и смысловое наполнение экономических понятий и терминов индонезийского языка. Актуальность работы заключается в активном экономическом развитии Индонезии и укреплении экономических связей с Украиной. Учитывая это, необходимо исследовать данную отрасль, чтобы лучше понимать терминологию данной страны и особенности ее использования в экономическом аспекте.

Ключевые слова: *признаки текста, экономический текст, лингвистика текста, экономический термин.*